

Beszámoló a NAK Békés Megyei Igazgatóságának munkájáról

(2020-2021. március)

Dr. Kulcsár László, megyei elnök

Agronómiai helyzetkép

Békés megye termőföld területe 562 ezer hektár, 96 százaléka a mezőgazdaság által hasznosított. Összterületének 72, termőterületének 85 százaléka szántó, erdőterülete pedig mindösszesen 3 százalék. E számokból adódik, hogy legfőbb természeti kincs a termőföld. A földrajzi adottságok, az éghajlat, talaj kedveznek a mezőgazdasági termelésnek.

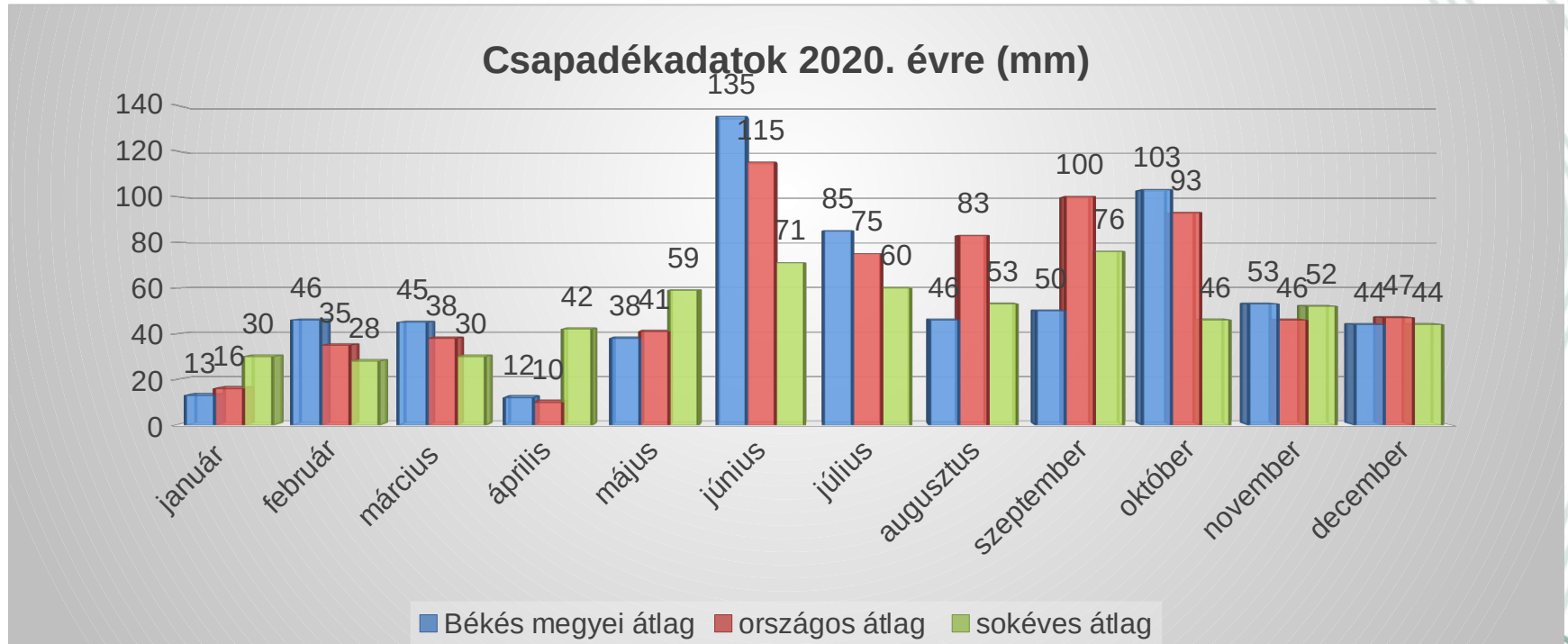
A termőföld aranykorona-értéke 15-45 AK/ha között változik, **a megye átlag aranykorona-értéke 29 AK/ha.** Ez a megye északi és déli része közötti különbségből adódik, és így a földek potenciális termőképessége sem egyforma.

A növénytermesztés meghatározó Békésben, a vetésszerkezet nemigen változik. **Meghatározó kultúrák a kalászos gabonák, a kukorica, a napraforgó,** termesztésükhöz kiforrott termelési tapasztalat járul a gazdák, az agrárszakemberek révén. Az említett kultúrák mellett országosan is jelentős területen termesztenek szántóföldi körülmények közt görög- és sárgadinnyét, hibridkukoricát, zöldborsót, rizst, paradicsomot és vöröshagymát.

Az állattenyésztésben is mindig előkelő helyet foglalt el megyénk. Az **országos sertésállomány közel 10 százaléka Békésben található.**

Agrometeorológiai adatok I.

Csapadék



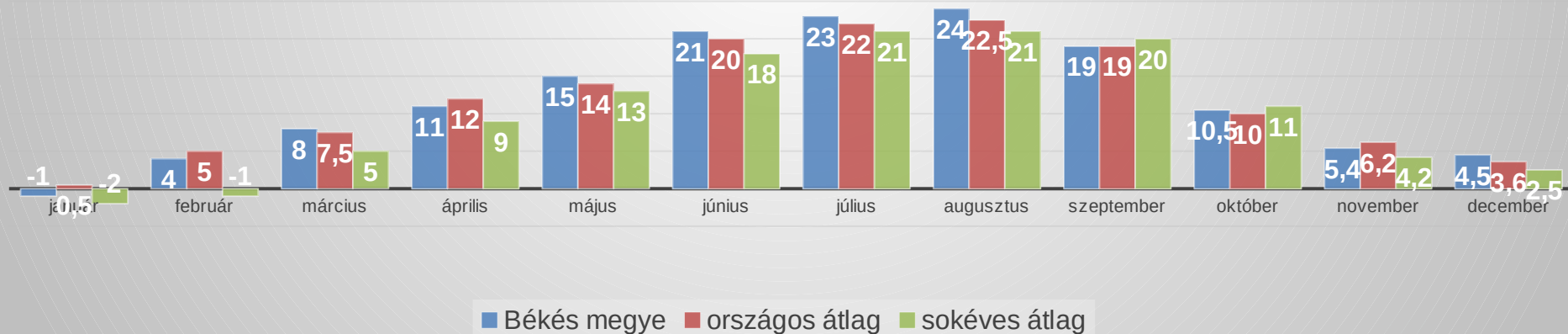
Agrometeorológiai adatok I. Csapadék

Csapadékadatok 2021. évre (mm)



Agrometeorológiai adatok II. - léghőmérséklet

Havi középhőmérséklet 2020.



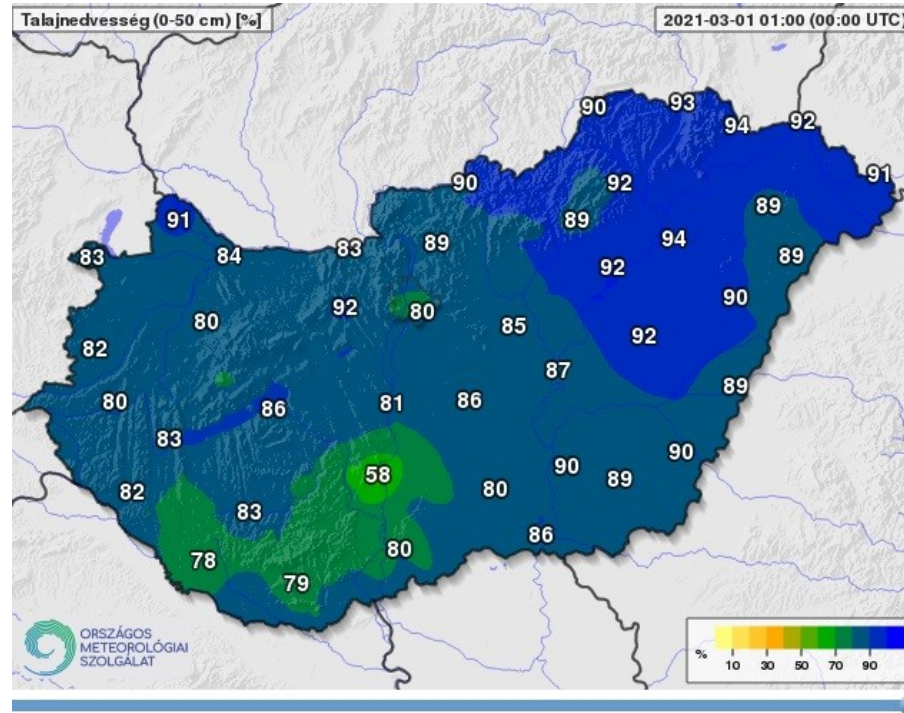
Agrometeorológiai adatok II. - léghőmérséklet

2021.



2021. március 1-jei talajnedvesség tartalma

Megfelelő mezőgazdasági szempontból, az ilyenkor elvártaknak:



2020. évi időjárás hatása a növénytermesztésre

- Az időjárási adatokból látszik, hogy egy rendkívüli, száraz tavasz után extrém mennyiségű csapadék hullott június, július hónapban.
- Az **ősz**i **vetésű növények** tekintetében a tavaszi aszályos időszak ellenére a gazdálkodók közepes mennyiségű, jó minőségű termést takarítottak be.
- A **tavaszi vetésű növénykultúrák** esetében az aszályos időszakban lettek elvetve, a kelés vontatott volt, előfordult, hogy újra kellett vetni egyes táblákat.
- A nyári csapadéknak köszönhetően szépen fejlődésnek indultak a növények.
- A belvíz az egész megye területén foltokban megjelent, de a megye északi részein, ahol kevésbé jó vízháztartású talajok vannak (Szeghalom, Füzesgyarmat környéke), ott a belvíz főleg a napraforgó állományban érzékeny károkat okoztak.

2021. évi időjárás hatása a növénytermesztésre

A megye északi részén a belvíz leginkább a kalászosokon és repcén jelentkezik, még nem súlyos a helyzet, de minden csepp esővel romolhat. Leginkább azon táblákon jelentkezik, ahol a vetés hengeres zárása kicsit lágyabb talajviszonyok között történt. Az őszi vetésű növények területének kb. 5-10%-át érinti. Ugyanakkor vélhetőleg a mezei pocok helyzetet is mérsékelni fogja a bőséges csapadék.

A megye déli részén -néhány kivételtől eltekintve-jelenleg még nem számottevő a belvízkár mértéke. Településektől függően 2%-5%-ig tehető az őszi vetésekben található belvízzel fedett terület. Több helyen jellemző, hogy egybefüggő területen még nincs belvíz, azonban foltokban a mélyebben fekvő területeken jellemző. Természetesen van néhány kivétel: Battonya-Mezőhegyes-Dombegyház térségében néhány táblában 10% körüli.

A Közép-Békési területekről elmondható, hogy telítődött csapadékkal a talaj, de jelenleg nem történt még kárbejelentés ezzel kapcsolatosan. A jobb minőségű talajokon valószínűleg nem fog termés kiesés jelentkezni az őszi vetésű növények tekintetében. A rosszabb minőségű talajokról ez nem garantálható az elkövetkezendőkben.

Falugazdász-hálózat

Békés megye

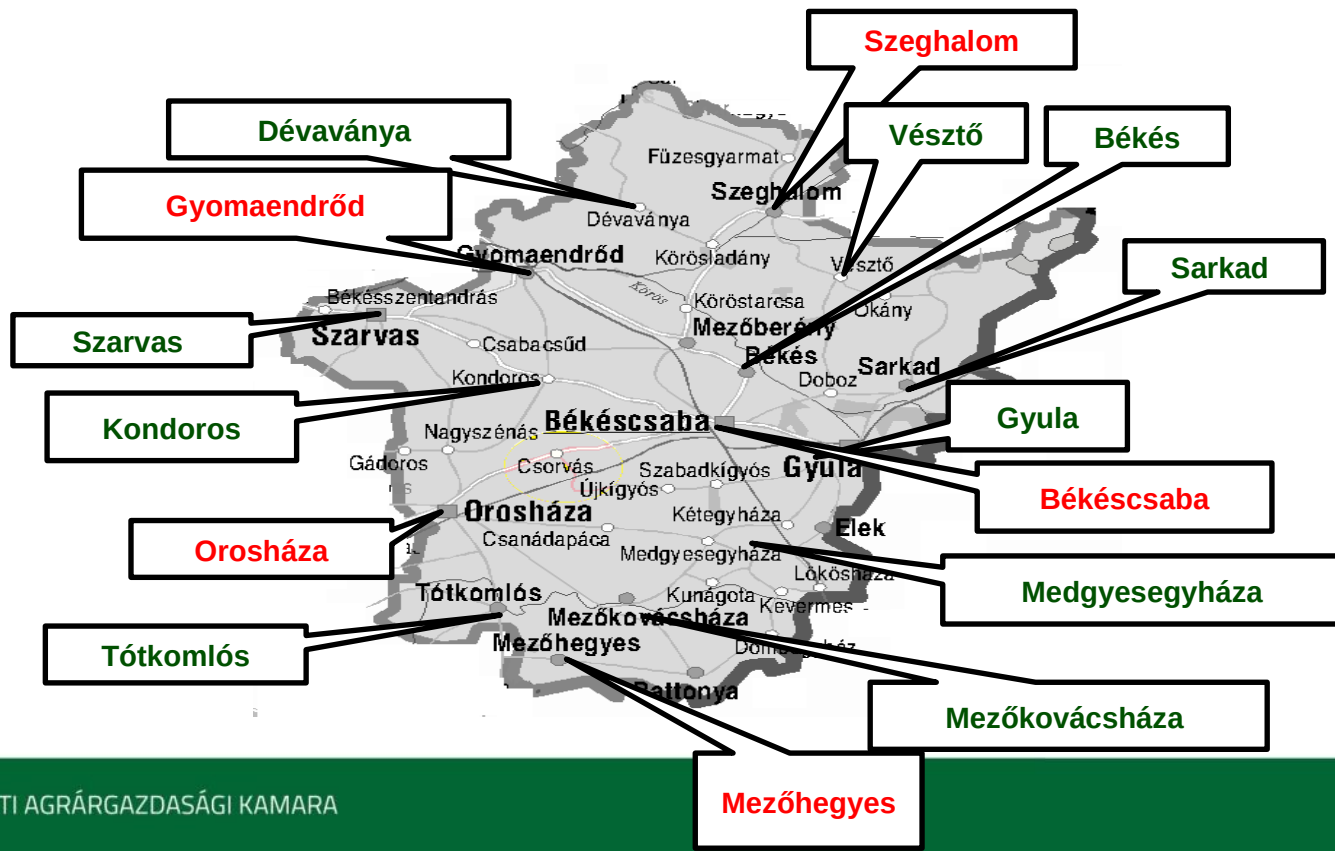
Jelenlegi létszám (2021.)

- A 38 fő falugazdászból január 1-je óta kilépett 2 falugazdász – a pótlásuk megtörtént -, ebből 4 fő körzetközpont vezető
- 1 fő megyei fő falugazdász
- 5 körzetben, 15 db állandó irodában (beleértve az igazgatóságot is) látják el feladataikat, a többi 59 településen kihelyezett ügyfélszolgálat van
- A pandémia okán több település jelezte, hogy intézményeikben nem tudják fogadni a falugazdászainkat az óvintézkedések miatt. (12 település érintett)
- **2021. március elejétől újra visszatértünk az eredeti ügyfélfogadási rendre**

Békés Megyei Igazgatóság 2021.

Körzetközpontok, TISZ irodák

(állandó irodák)



Feladatok

2021.

2020. november 30-án az Országgyűlés egyhangúlag elfogadta a Győrffy Balázs, NAK elnöke által előterjesztett törvényjavaslatot a családi gazdaságok reformjáról. Ennek megfelelően a 2020. évi CXXIII. Törvény 2021. január 1-jén lépett hatályba. Ügyintézését a falugazdászok látják el, amely jelentős adminisztrációs feladattal jár mind a gazdálkodók, mind a falugazdászok számára is.

A törvényhez kapcsolódó Családi Mezőgazdasági Társaságok nyilvántartásával, változásvezetésével kapcsolatos hatósági feladatok az Igazgatóság feladatköreibben maradtak.

2021. márciusában elkezdődött az Egységes Kérelmek beadására történő felkészülés, megkezdődött a falugazdászok oktatása, felkészítése a feladatokra. A jelenlegi járványhelyzet ismeretében jelenleg nem ismert, hogy milyen módon történik meg az Egységes Kérelmek beadása. (telefonos, vagy személyes közreműködés által.)

Falugazdász-hálózat

2021. év bértömeg-gazdálkodás

A NAK 2021. január 1-jétől ún. bértömeg-gazdálkodásra tért át, melynek lényege, hogy a megyék a NAK Központ által meghatározott bérkeret összegét a meghatározott szempontok szerint oszthatja, használhatja fel. Békés megyében a rendelkezésre álló keretösszeg alapján:

- Az eddigi 275.000 Ft-os minimál falugazdászbért 300.000 Ft összegben lett meghatározva.
- A korábbi teljesítmények figyelembevételével valamennyi falugazdász, igazgatósági munkatárs tekintetében 10% körüli bérfejlesztésre volt lehetőség.
- Az országos összehasonlítás adatai alapján megállapítható a korábbi kiváló teljesítmények alapján, hogy a béremelés százalékos emelése országosan átlagon felül volt.

Jégeső-mérséklő rendszer

- országos hatókörű jégeső-mérséklő rendszer
- **nem csak a mezőgazdasági** termelők számára előnyös
- országosan **egységes hálózat (2018. évtől üzemszerű működés)**
- talajgenerátoros megoldás
- 1 Ft költség, 33 Ft megmentett érték
- 63 Békés megyei helykijelölés megtörtént (17 automata, 46 manuális generátor)
- **Éves működési időszak: április 15. – szeptember 30.**
- **Az ország legeredményesebb generátorkezelője (2020.) : Bélmegyer (özv. Szabó Ferencné)**
- 2021. március: elkezdődött az ezüst-jodid kiszállítása a generátorkezelők részére
- **2021. április: éles indulás**



Jégeső-mérséklő rendszer

- Az országos lefedettséget nyújtó, összesen 986 darab talajgenerátorból álló talajgenerátoros jégkarmérséklő rendszer 2018-ban kezdte meg a működését.
- A talajgenerátor acetonos ezüst-jodid tartalmú hatóanyagot éget el, ami feláramlással a felhőkbe jut, ott csökkentve a kialakuló jégzemcsék méretét.
- **A rendszer üzemeltetése nem képes befolyásolni a csapadék mennyiségét, ez által sem az aszály, sem a felhőszakadás kialakulásában nem játszik szerepet.**

Országos adatok a működésről:



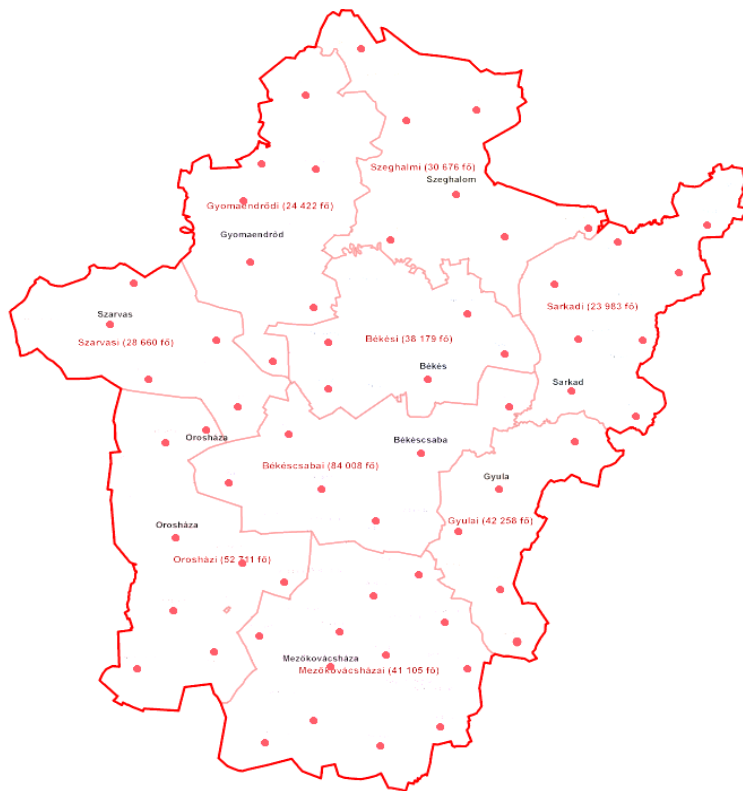
<http://www.nak.hu/jeger>



NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

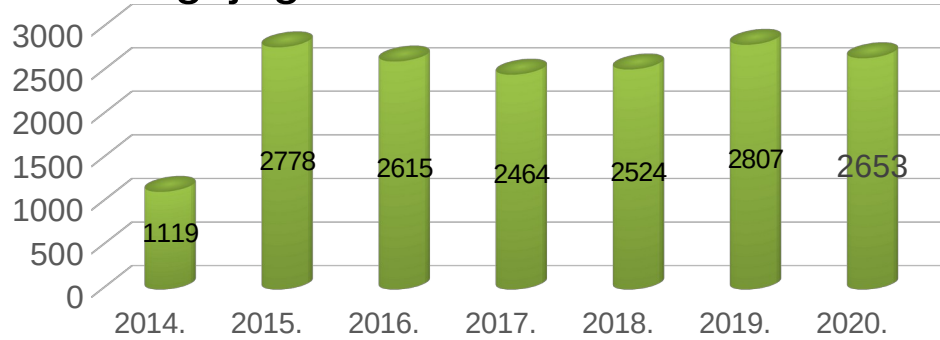
Generátorok földrajzi elhelyezkedése

Rékes-telepek
63 db



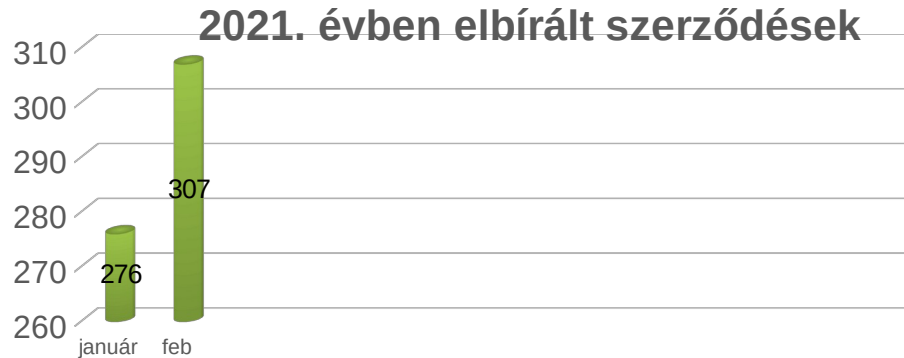
Földbizottsági jogkörben ellátott feladatok

Földbizottsági jogkörben elbírált szerződések Békés megyében



2019. évben:
átlagosan 234
szerződés/hónap

2020. évben: 221
szerződés/hónap



Földbizottsági jogkörben ellátott feladatok

Tájékoztatás a Települési Agrárgazdasági Bizottságok
működéséről.

Működési probléma a TAB-oknál:

Elek
Dévaványa
Szabadkígyós
Mezőberény
Csanádapáca
Tarhos

A NAK békés megyei ügyintéző szervezetéhez (továbbiakban: Igazgatóság) a Békés megyében működő települési agrárgazdasági bizottságok (továbbiakban: TAB) működése kapcsán több jelzés érkezett, melyek alapján szükséges a Megyei Elnökség tájékoztatása és a kormányzat által elrendelt vészhelyzeti intézkedések feloldását követően a jelzett TAB-ok alakuló ülésének összehívása.

Elek településen továbbra sem működik TAB, a feladatokat a Gyulai járási Agrárgazdasági Bizottság látja el. 2020. évben kezdeményezés történt a településen élő gazdálkodók részéről a TAB megalakítása, tisztségviselőinek megválasztása érdekében, azonban a koronavírus-járvány miatt az összehívásra nem volt, és azóta sincs lehetőség. Így a TAB megalakulása lehetetlen.

Dévaványa településen a TAB megválasztott vezetősége 7+1 fővel működött. A TAB elnöke, Földi Imre Dévaványán 2019. december 10-én kelt, a NAK Békés megyei Igazgatóságára eljuttatott kérelmében az elnöki tisztség betöltésére vonatkozóan jelezte, hogy családi okok miatt azt a továbbiakban nem tudja ellátni. A Megyei Elnökség 2020. január 31-én a lemondást elfogadta. A Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara Alapszabálya (továbbiakban: ASZ) Települési Agrárgazdasági Bizottságokról rendelkező O) pont 09. pontja értelmében az elnököt és a vezetőség tagjait a TAB tagjai közül maga választja. A TAB elnökének megválasztása nem történt meg, majd a koronavírus-járvány miatt a TAB összehívására nem volt, és azóta sincs lehetőség.

Szabadkígyós településen a TAB elnöke arról tájékoztatta az Igazgatóságot, hogy 3 tagú vezetőség egyik tagja elhunyt. Így a TAB tartósan 2 vezetőségi taggal tud működni, mely ellentétes az ASZ O) pont 09. pontjában foglaltakkal: legalább 3 tagú vezetőség szükséges (melynek tagja az elnök is). Tekintettel a kialakult állapotra, a Szabadkígyós települést érintő véleményezésre váró földszerződések a Békéscsabai Járási Agrárbizottságnak kell megküldeni. A koronavírus-járvány miatt a TAB összehívására nem volt, és azóta sincs lehetőség.

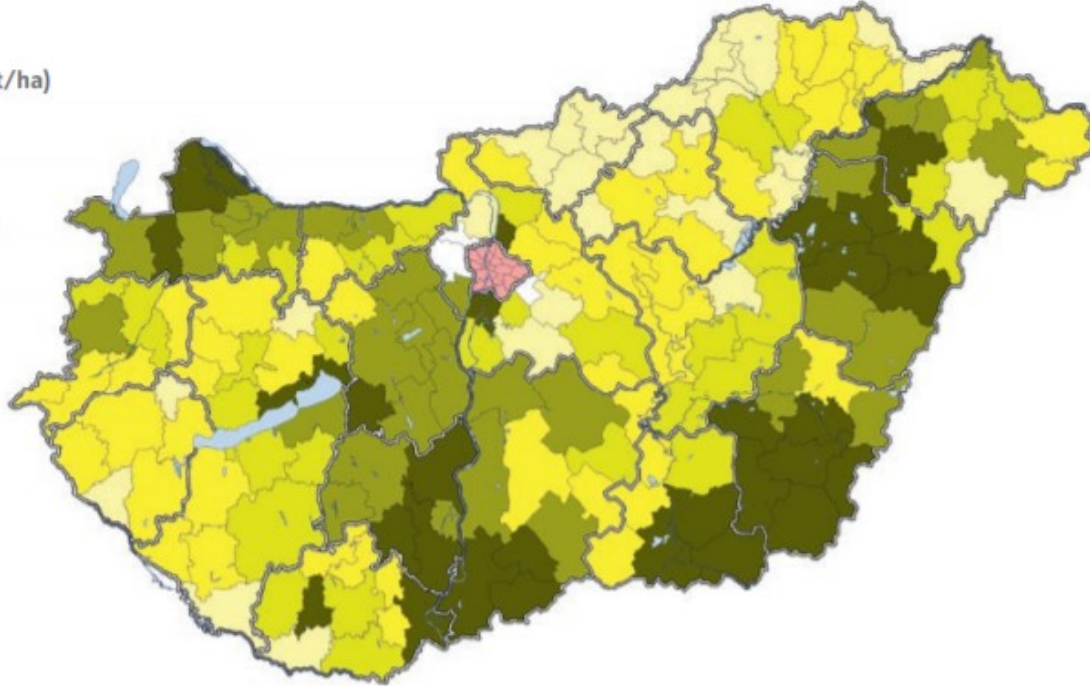
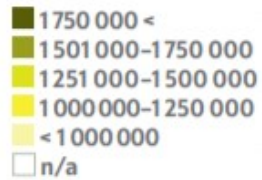
Mezőberény: A TAB elnöke 2021. január elején e-mailben jelezte, hogy a tisztséget a továbbiakban nem kívánja ellátni.

Csanádapáca településen működő TAB vezetősége korábbi nyilatkozatának megfelelően továbbra sem véleményezi a Geebelen család tagjainak földszerzésére vonatkozó, feladatkörükbe utalt szerződéseket. Az Orosházi Járási Agrárgazdasági Bizottság nem vállalja át ezen szerződések véleményezését. A törvényes működést a véleményezés elmaradása nem veszélyezteti, intézkedés nem szükséges.

Tarhos településen a BEK01-03340-5/2019. számú helyi földbizottsági állásfoglalás kapcsán állapítható meg, hogy a TAB tagjai a titoktartási nyilatkozatban foglaltakat nem tartották be. A NAK Országos Elnöksége felhívta a tarhosi TAB vezetőségének tagjait a jogszabályokban foglalt kötelezettségük betartására, az eljárás befejezéséről nincs információnk. Így a szerződéseket a TAB nem kapja meg véleményezésre.

2019. évi föld átlagárak járásonként (2020. évi adatok folyamatban)

Járási átlagár (2019, Ft/ha)
Szántóföldek



Képzési referensi szolgálat

VP1-1.1.1-17 Agrárgazdasági képzések és felkészítő tréningek

	Képzések száma (db)	Képzés megnevezése	Képzés helyszínek
Összesen:	30	• 11 db AKG – 369 fő • 2 db Fiatal gazda - 40 fő • 2 db Felkészítés a mezőgazdasági kisüzemek fejlesztésére – 47 fő • 7 db Natura 2000 gyp – 214 fő • 4 db ÖKO új – 143 fő • 1 db Fiatal gazdák az üzleti életben – 17 fő • 5 db 80 órás növényvédős – 185 fő	• Szeghalom • Szarvas • Békéscsaba • Gyula • Szarvas • Szeghalom • Dévaványa • Füzesgyarmat

Szakképzési referensi szolgálat

Kapcsolattartás a szakképző intézményekkel

- Évek óta kiegyensúlyozott, korrekt munkakapcsolat jellemző a megyében. A kapcsolattartás formái: e-mail, telefon, személyes megjelenés, rendezvényeikre rendszeresen meghívást kapunk (évnyitó, szalagavató, évzáró, nyílt napok).
- Békés megye speciálisnak mondható abból a tényből kifolyólag, hogy mindössze 2 AM által fenntartott intézmény mellett igen jelentős létszámban képeznek mezőgazdasági és élelmiszeripari tanulmányokat folytató tanulókat egyházi iskolában, szakképzési centrumokban, gazdasági társaság által fenntartott iskolában, valamint gyógypedagógiai intézetekben is. A kapcsolattartás minden intézménnyel korrekt.

Magyarok Kenyere Program

A NAK és a MAGOSZ összefogásával

- **Magyarok Kenyere** program a zászlóshajó
- **Búzagyűjtő pontok kijelölése megtörtént** (Orosháza, Kondoros, Szarvas, Dombegyház, Vésztő)
- **Békés megyében 2020-ban: 106 fő adományozó**
- **31,59 tonna felajánlott mennyiség**
- **Pénzügyi adomány**
- **260.000 Ft összegben**
- **11 adományozott civil szervezet**



Hagyományok-Ízek Versenye (Orosháza, 2020. 02. 29.)



Félévértékelő elnökségi ülés (Békéscsaba, 2020. 06. 29.)



Dinnyepromóció (Békéscsaba, 2020. 07. 22.)



Ifjú Gazdák Békés Megyei Gazdakörének alakuló ülése (Szarvas-Ezüstsztőló, 2020. 07. 31.)



Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem Búza összeöntés ünnepe (Szarvas, 2020. 07. 31.)



Nemzeti Összetartozás Pálinkájának Összeöntési Ceremóniája (Gyula, 2020. 09. 17.)



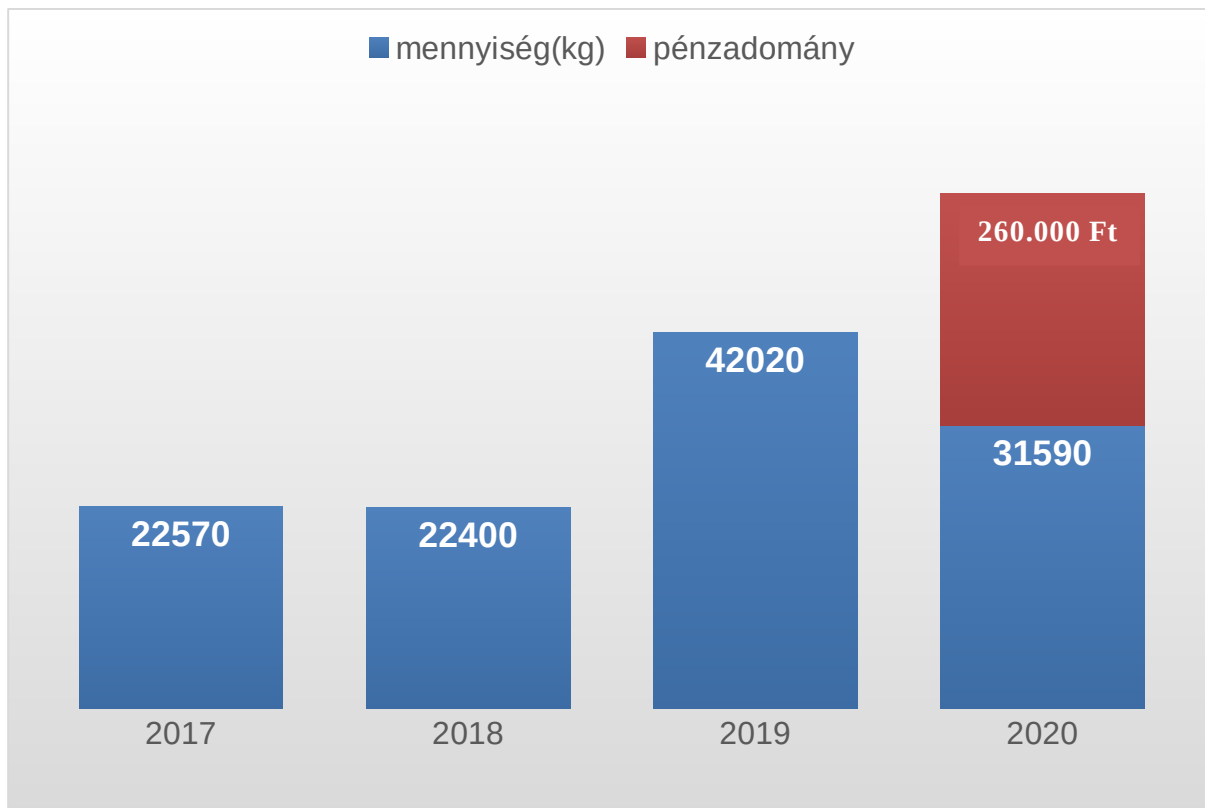
Magyarok Kenyere – 15 millió Búzaszem

Sajtótájékoztatóval egybekötött adományozó ünnepség (Mezőhegyes, 2020. 10.

21.)



Magyarok Kenyere Búzaadomány mennyisége Békés megyében 2017-2020.



Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem

Békés megyei nagykövete

Szebegyinszki Georgina



2021. február 22-től a Békés Megyei Igazgatóság és a székhelyi falugazdász iroda székhelye új helyre költözött.

Az új cím: 5600 Békéscsaba, Csaba utca 3.

